

Funky Business – Talang får kapitalet att dansa

Kjell A Nordström & Jonas Ridderstråle, BookHouse Publishing 1999

Funky business är en bok inom populärmangamentgenren skriven av handelsdoktorerna och föreläsarna Kjell A Nordström och Jonas Ridderstråle. Boken behandlar essentiella aspekter av företag i en tidsera präglad av globalisering, differentiering, innovation, ny syn på kunskap, ledarskap och maktförskjutning. De lägger även stor tyngd vid "digitala drömmar", informationsteknologins inflytande över den nya tidens management, dock är den "nya tiden" anno 1999. Idag, 2008, är de digitala drömmarna snarare verklighet än framtidsprofetior.

Trots att boken har nästan tio år på nacken ligger Funky Business i många aspekter i tiden. De tar upp och reflekterar över traditionell visdom från såväl upplysta ledare och teoretiker som aktuella företagare och kändisar. I bokens sex kapitel är det en företeelse som präglar boken från pärm till pärm, den nya svängiga stilen som präglar allt från tankesätt till företagsstyrning, den "funktiga" stilen

Globaliserad kunskap

Nordström och Ridderstråle skriver om hur informationsteknologi och digitalisering präglar marknad, företagande och den enskildes liv. Teknologin inte bara ett användbart administrativt redskap utan möjliggör accelererad informations- och kunskapspridning. Tillgången till samma kunskap oavsett geografiskt läge är nu möjligt och det innebär det att de möjligheter som finns i London, Milano och New York nu också är tillgängliga i Gdansk, Kuala Lumpur och Bollnäs. De vill mena att vi nu lever i en värld av tekno-ekonomisk paritet, det vill säga att utvecklade länder erbjuder likartade miljöer sett till grundläggande infrastruktur, IT, utbildning, tillgång till frihandelsmarknader. I och med att kunskapen demokratiserats är det inte längre ett lika effektivt konkurrensmedel och nya krav ställs därför på organisationer och ledarskap. Av boken kan utläsas att i denna tid av "funk" tar innovationskraften över rollen som viktigaste konkurrensmedel eftersom det är den sortens information och kunskap som *inte* finns samtidigt i Boston, Delhi och Linköping.

Författarna är inte ensamma om denna tanke. Redan 1990 publicerade Harvard professorn Michael E Porter, *The Competitive Advantage of Nations* där han skrev om innovativa regioner eller så kallade kluster och beskrev hur företag kan bygga upp konkurrensfördelar med innovationskraft. Med samma utgivningsår som Funky Business finns även *Nätverkssamhällets framväxt* av Manuel Castells som även den har fler gemensamma nämnare med Nordström och Ridderstråles bok. Där talas bland annat om teknisk revolution och informationsteknologin som centrala element, samt försvagandet av nationalstaten och förskjutandet från handkraft till hjärnkraft.

Accelererad förändringshastighet

I kapitel tre *En funky by* konstateras att världen är annorlunda och förändras kontinuerligt, men att många företagsledares tankesätt är kvar i en verklighet som inte finns. Med Nordström och Ridderstråles ord uttryckt, de hänger inte med i funken eller som Drucker uttrycker det:

"What underlies the malaise of so many large and successful organizations worldwide is that the theory of the business no longer works"

Några som däremot har fattat vinken är Forex vars huvudsakliga syssla hittills varit valutaväxling. De har uppmärksammat en förändring i omvärlden som i allra högsta grad påverkar deras verksamhet. De har insett att i och med att deras klienter med sina bankkort numer enkelt och kostnadsfritt tar ut sin utländska valuta på destinationen istället för att växla innan. När alltfler kunder kommer till insikt med detta och anammar beteendet kommer verksamheten bli så gott som överflödig. Vad gör de för att rädda situationen? Jo, de startar en bank. Bankverksamheten har mycket gemensamt med den nuvarande verksamheten och de går alltså in på ett område som åtminstone ligger nära deras kärnkompetens och har med sin proaktiva handling visat att de hänger med i funken.

Att hänga med i funken innebär att kappas med det snabbt föränderliga samhället och aldrig luta sig tillbaka. Just i att inte luta sig tillbaka ligger utmaningen för västvärlden. "Vi" tenderar att tro att vi har ett ordentligt övertag vad gäller kunskap och innovationskraft, vilket gör att vi till skillnad från utvecklingsländerna gör det vi bör undvika, lutar oss tillbaka. Detta gör sig enligt Fredrik Härén särskilt tydligt då vi benämner oss själva för "developed countries" det vill säga något som är färdigt och inte behöver förändring, medan "developing countries" är i färd med att utvecklas. Att anse sig komplett och oförbättringsbar är väldigt ofunky.

Ny typ av konkurrens

Förr var det Charles Darwins ord om det naturliga urvalet eller "survival of the fittest" som ekade, endast de starkaste klarade sig i den hårda konkurrensen på den fria marknaden. Idag har fokus flyttats från konkurrens, till monopoltänkande enligt Nordström och Ridderstråle. De hävdar att det är målet med allt företagande, att om så bara för en kort stund är det monopolet som kommer leda företagen till framgång. För att nå monopolposition måste du vara unik, vilket gäller såväl företag som individer.

Människor har gått från en rationell konsumtion till emotionell, det vill säga tar hänsyn till mer immateriella värden när inköpsbesluten ska fattas. Den nya förutsättningen att människan handlar utifrån känslor och intuition ställer nya krav på företagen. Numer är det alltså inte alltid den bästa eller mest kvalitativa produkten som vinner konkurrenskriget utan produkten som förmedlar rätt känsla och värde till konsumenten.

På det stora taget erbjuder boken management på ett lättsamt men stundtals uppfattas funken lite väl stressande. Det ges intryck av att det inte tillåts koppla av i en funky värld, varken på arbetstid eller på fritid. Då känns det ändå skönt att ha i åtanke att många stora uppfinningarna och innovationerna uppkom när personerna i fråga lutade sig tillbaka. Newton som fick sin insikt när han slappnade av i badet och utropade sitt kända "Eureka" och Alexander Fleming med sin upptäckt av

penicillinet, då han slarvat och glömt petriskålar med bakterier framme på laboratoriebänken.